

Summit EÚ o pláne obnovy: Dánsko, Holandsko, Rakúsko a Švédsko odmietajú dlhovú úniu

- CZ24 News | 19. července 2020

EU: Európska komisia navrhla, aby z plánu obnovy v hodnote 750 miliárd eur predstavovali granty 500 miliárd eur a výhodné pôžičky 250 miliárd eur.

Prvý deň mimoriadneho summitu EÚ v Bruseli, ktorého cieľom je nájsť kompromisnú dohodu hláv vlád a štátov Únie o sedemročnom rozpočte a o pláne obnovy po koronakríze, sa skončil neúspechom. Summit bude pokračovať v sobotu o 11.00 h, informoval médiá Barend Leyts, hovorca predsedu Európskej rady Charlesa Michela.

Michel prerušil rokovania krátko pred polnocou po tom, ako sa mu nepodarilo prinútiť holandského premiéra Marka Rutteho k zmene postoja ohľadom spravovania finančných prostriedkov, ktoré by členské krajiny eurobloku mali dostať cez plán obnovy a odolnosti. Nestalo sa tak ani potom, ako Michel počas pracovnej večere prišiel s celkom novou predstavou o takzvaných alokačných kľúčoch a o prísnej kontrole národných reformných plánov každej členskej krajiny potrebných pre vyplatenie prisľúbených miliárd na obnovu.

Podľa webovej stránky Politico.eu diplomati prítomní na summite naznačili, že "problémové krajiny", teda štvorica štátov zo Skupiny šetrných (F4) – Dánsko, Holandsko, Rakúsko a Švédsko -, neustúpili zo žiadnej zo svojich pozícií. Hlavným "tribúnom" tejto skupiny je práve Rutte a naňho sa na summite sústreďuje najväčšia pozornosť.

Rutte trvá na svojej pozícii, že výšku sumy na hospodársku obnovu pre každú jednu krajinu musia jednomyselne schváliť všetky členské krajiny EÚ a nie Európska komisia (EK). To znamená, že akýkoľvek člen EÚ môže vetovať peniaze cez plán obnovy určené pre inú členskú krajinu.

Jeho neústupčivosť pribrzdila piatkové rokovania a nepomohol ani protinávrh Talianska. Taliani v snahe ubezpečiť skupinu F4, že nedôjde k zneužitiu spoločného dlhu cez plán obnovy na iné ako reformné účely, navrhli, aby Európska komisia aj naďalej rozhodovala o schválení platieb, ale musela o tom informovať všetky členské štáty. Ak by jeden člen EÚ nesúhlasil s rozhodnutím eurokomisie, môže do troch dní požiadať o zvolanie zasadnutia Rady EÚ (ministri členských krajín), ktorá by v priebehu jedného týždňa rozhodla, či spochybní alebo odobrí rozhodnutie EK. V prípade nespokojnosti niektorých členských krajín by exekutíva EÚ v priebehu ďalšieho týždňa mala zohľadniť usmernenia Rady EÚ.

Okrem Rutteho sa za ochranu národných pozícií na summite vyslovil aj rakúsky kancelár Sebastian Kurz. Upozornil, že jeho vláda odmieta plán obnovy, ktorý by poskytol členským krajinám nevratné granty vo výške 500 miliárd eur. "Nesmieme skončiť ako dlhodobá dlhová únia. Chceme prejaviť solidaritu, ale musíme mať na pamäti aj záujmy rakúskych daňových poplatníkov," zdôraznil Kurz a spresnil, že odmietne pôvodnú schému Európskej komisie, ktorá navrhla, aby z plánu obnovy v hodnote 750 miliárd eur granty predstavovali 500 miliárd eur a výhodné pôžičky 250 miliárd eur.

To, že v rámci plánu obnovy zrejme dôjde k zmene pomeru medzi grantmi a pôžičkami, naznačil už v piatok Michel, keď nechal lídrov rokovať o návrhu rozdeliť granty iba vo výške 310 miliárd eur.